

NÚM. 27 Tardor 2013

AMB PEU FERM (II)

Consells per a una bona entrada
a la Universitat

Mètode
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

REVISTA DE DIFUSIÓ DE LA INVESTIGACIÓ • ESTIU 2013

subscriu-te a Mètode i rebràs un regal exclusiu

Amb la teua subscripció de 2013, rebràs MÈTODE còmodament a casa cada trimestre a un preu econòmic i amb els seus continguts habituals: reportatges, entrevistes i monogràfics sobre qüestions d'actualitat científica. Si et subscrius a la revista MÈTODE aquest 2013, podràs triar un regal de benvinguda entre dues opcions: els quatre últims números de la revista publicats (corresponents a 2012) i les monografies *Bestiari* i *Herbari*, que formen part de la col·lecció «Monografies Mètode». **Subscriu-te ara a Mètode!**

Revista de referència de la
Xarxa Vives
d'universitats

www.metode.cat

Preu Subscripció anual (4 números l'any): 25€ per a Espanya, 40€ per a l'estranger

SUMARI

NÚM. 27_2013

23

CARPETA D'EXPERIÈNCIES

Vocació per la ciència. Maria Josep Picó

CAMPUS D'INFORMACIÓ

27 Programes de doble titulació internacional a Economia i Dret

Els estudiants d'Administració i Direcció d'Empreses, Economia, Negocis Internacionals i Dret, de la Universitat de València, poden fer una part de la seua carrera en una institució universitària d'un altre país.

29 Trentè aniversari de la Facultat de Psicologia de València

El centre on s'han format els professionals de la psicologia a València celebra enguany els trenta anys de la seua creació.

5

AMB PEU FERM (2)

Consells per a una bona entrada a la Universitat

18 Entrevista a Pablo Gentili

Professor del departament d'Estudis de Polítiques Públiques, Avaluació i Gestió en l'Educació de la Facultat d'Educació de la Universitat de l'Estat de Rio de Janeiro i director de la seu brasilera de la Facultat Llatinoamericana de Ciències Socials.

32

PUBLICACIONS

Nanotecnociència a l'aula

Fernando Sapiña proposa una sèrie de recursos per a la formació en nanotecnociència en tots els nivells educatius.

©Amy Snyder, Exploratorium. Nise Network.

34

A2COLUMNES

Ricard Huerta. El gir educatiu i les relacions d'amor/odi entre museus, art contemporani i professorat.

La connexió amb els altres nivells educatius

Amb la segona part del dossier *Amb peu ferm. Consells per a una bona entrada a la Universitat*, que es publica en aquest número, completem l'aplec de textos que ha estat possible gràcies a la col·laboració d'un grup de professors universitaris que en la major part desenvolupen tasques de coordinació en el primer curs dels graus. Els consells que hi recollim són dedicats a afavorir la tria d'estudis dels futurs universitaris. Són, en definitiva, per als mateixos destinataris finals per als quals elaborem cada curs acadèmic el suplement *Guia d'activitats per a primària, secundària obligatòria, batxillerat i cycle formatiu*. L'edició del 2013-2014, que es distribueix conjuntament amb aquest número, recull 44 propostes formatives entre pràctiques, tallers, visites, i olimpíades, a les quals cal afegir els cursos, les jornades i les trobades adreçats al professorat i als orientadors. La diversitat dels organitzadors i de les activitats palesen l'interès de la comunitat universitària per connectar amb els altres sectors educatius i responen al compromís de la institució per despertar el gust per la ciència, la tecnologia i les humanitats i per estimular el desig d'aprendre entre la població més jove.

Mentre preparàvem aquest número ha estat aprovada al Congrés la Llei orgànica per a la millora de la qualitat educativa (LOMQUE) amb el rebuig d'un ampli sector de la comunitat educativa (professorat, alumnat i famílies). Si bé aquesta no és una llei d'educació universitària, els canvis que introdueix en el currículum i en les proves al final de batxillerat tenen unes conseqüències sobre l'accés a la universitat que abordarem en un pròxim número de FUTURA.

EN NEGRETA

Enguany el programa Conèixer la Universitat s'estrena amb una nova acció (Aprén-Emprén) destinada als estudiants de cycle formatiu de grau superior. Es tracta de sis tallers que s'han realitzat al llarg del mes de novembre i han estat preparats per l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria, la Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació i la Facultat de Geografia i Història. Les pròximes cites de Conèixer la Universitat seran al gener, quan tindrà lloc la Jornada d'Informació als Orientadors, i al febrer (18, 19 i 20) es desenvoluparan les visites guiades pels tres campus de la Universitat. El curs passat, aquesta activitat va arribar a un rècord històric de participació, en registrar l'assistència de 10.500 estudiants de segon de batxiller i de cycle formatiu acompanyats del seu professorat.

www.uv.es/coneixer

AMB PEU FERM (II)

Consells per a una bona entrada a la Universitat

Coordinació: Eva Llorenç i Ferranda Martí

Grau en

ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ D'EMPRESES (ADE)

Mariano Romero Martínez

Professor coordinador de primer curs del grau en Administració i Direcció d'Empreses. Universitat de València

Aquest grau és inclòs en la branca de Ciències Socials i Jurídiques, per la qual cosa es recomana triar en el batxillerat la modalitat d'Humanitats i Ciències Socials. En aquesta modalitat resulten especialment útils les assignatures *Economia de l'Empresa*, *Matemàtiques aplicades a les Ciències Socials* i *Història del món contemporani*, atesa l'estreta relació d'aquestes assignatures amb les que s'estudien en el primer curs d'aquest grau.

D'aquesta manera, en *Economia de l'empresa* s'imparteixen els primers coneixements en diferents facetes de l'economia, que posteriorment es desenvolupen i aprofundeixen en assignatures del primer curs, com ara *Introducció a l'economia*, *Fonaments de direcció d'empreses*, *Microeconomia*, *Comptabilitat financera* i *Dret mercantil I*. Per la seua banda, *Matemàtiques Aplicades a les Ciències Socials* serà útil per a cursar les assignatures de primer curs *Matemàtiques I*, *Matemàtiques II* i *Estadística bàsica*, mentre que *Historia del món contemporani*, principalment en el vessant econòmic, serà d'utilitat per a l'assignatura de primer curs *Història econòmica i de l'empresa*.

A més, en el primer curs d'ADE s'imparteix l'assignatura *Incorporació als estudis*, en la qual es tracta de desenvolupar certes habilitats i competències que

seran d'utilitat per fer front amb èxit els estudis universitaris.

D'altra banda, sempre és d'interès l'aprenentatge d'idiomes, que tan útil pot resultar tant per a participar en programes d'intercanvi amb altres universitats estrangeres, com per cursar el grau en anglès.

El grau en ADE tracta de potenciar les metodologies actives d'aprenentatge mitjançant el treball autònom i el treball en equip, la comunicació tant escrita com oral i el maneig de les noves tecnologies en diferents àmbits, i tot això per facilitar la consecució de l'objectiu central d'aquest títol, que és formar professionals capaços de realitzar tasques de gestió, assessorament i avaluació en les organitzacions productives, bé en l'àmbit global de l'organització bé en qualsevol de les seues àrees funcionals, i tot tenint en compte el context general de l'economia. ■

Grau en

BIOTECNOLOGIA

J. Vicent Falcó

Professor coordinador de primer curs del grau en Biotecnologia. Universitat de València

El grau en Biotecnologia s'imparteix a la Facultat de Ciències Biològiques i a les 80 places de nou ingrés per al curs 2013-14 han accedit estudiants que han superat una nota de tall d'11,53 en la quota general.

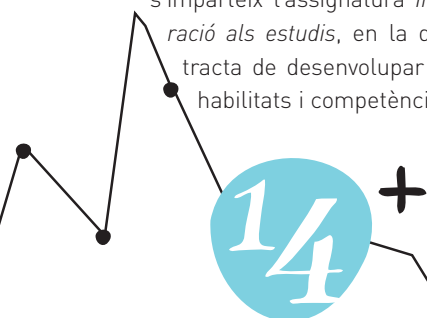
Aquest estudis proporcionen les eines conceptuals, manuals i tècniques per a desenvolupar i millorar processos en el camp de les biociències moleculars i cel·lulars, basant-se en un coneixement profund dels éssers vius i les transformacions que porten a terme, i amb aplicacions en àrees tan diverses com la química, l'agricultura, la sanitat i la bioremediació, entre altres.

El pla d'estudis inclou un primer curs on s'ofereixen les matèries de formació bàsica, plasmades en nou

assignatures. El mòdul «Bases científiques generals» pretén consolidar i ampliar coneixements adquirits prèviament de manera que els estudiants afronten la resta del grau amb garanties d'èxit; aquest mòdul està integrat per cinc assignatures: *Matemàtiques I*, *Matemàtiques II*, *Física*, *Química* i *Química de biomolècules*. El mòdul «Fonaments de Biologia» inclou una assignatura quadrimestral, *Biologia*, i una altra anual, *Diversitat biològica*, ambdues per a mostrar les bases bioecològiques, els processos vitals fonamentals i els models organitzatius de plantes i animals. Hi ha un mòdul, «Aspectes socials, legals i empresarials de les biociències moleculars», dirigit a millorar la futura activitat professional dels graduats. Finalment, el mòdul «Coneixements i tècniques transversals» inclou l'assignatura *Incorporació a l'experimentació* i a les *tecnologies d'informació i comunicació*, amb l'objectiu d'introduir l'estudiant en l'entorn universitari i mostrar les eines bàsiques per la seua formació.

Per tant, en vista d'aquest pla, cal recomanar que els estudiants de Biotecnologia tinguen uns coneixements previs de Biologia, Química, Matemàtiques i Física, que poden haver aconseguit amb el batxillerat de Ciències i Tecnologia.

Finalment, cal remarcar que no solament es tracta d'aprendre els continguts de les diverses matèries; el primer curs també inicia el procés de formació en competències generals i específiques d'aquest grau. ■

Grau en CIÈNCIES AMBIENTALS

Amparo Torreblanca

Professora coordinadora de primer curs
del grau en Ciències Ambientals. Universitat
de València

El grau en Ciències Ambientals pertany a la branca de Ciències i confereix als titulats les competències per abordar els problemes ambientals des d'una perspectiva multidisciplinària i amb un enfocament científic.

L'aproximació científica als problemes i reptes ambientals que cal que facen els estudiants de Ciències Ambientals requereix la utilització d'eines matemàtiques per descriure diferents fenòmens i processos, i també per resoldre gran nombre de problemes. Una de les principals dificultats de l'alumnat de primer curs és la manca d'uns coneixements matemàtics previs suficients. De fet, els estudiants poden accedir al grau sense haver donat matemàtiques en el curs previ, com passa a molts procedents del batxillerat o dels cicles formatius. Les implicacions d'aquestes mancances són d'efecte multiplicador en el sentit que ja en el primer quadrimestre del grau l'alumnat ha de cursar l'assignatura *Matemàtiques I* i altres assignatures bàsiques amb important requeriment d'eines matemàtiques, com ara *Química* i sobretot *Física*. Al seu torn aquestes tres assignatures permeten adquirir competències necessàries per abordar amb garanties assignatures de caràcter aplicat situades en cursos posteriors.

Des de la meua experiència com a coordinadora de primer curs del grau en Ciències Ambientals de la Universitat de València aconselle a aquells que estiguen pensant a estudiar Ciències Ambientals en el futur que cursen la matèria de *Matemàtiques* en segon curs de batxillerat, ja que aquesta és una assignatura instrumental necessària en qualsevol grau de la branca de Ciències, i especialment en el grau en Ciències Ambientals. ■

Grau en CIÈNCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I DE L'ESPORT

Miguel Villamón

Professor coordinador de primer curs
del grau en Ciències de l'Activitat Física
i de l'Esport. Universitat de València

El grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport (CAFE) té per objectiu formar a nivell superior les persones que desitgen professionalitzar-se en el sector esportiu i la recreació física i la salut. Per tant, les seues competències professionals estan orientades a la formació d'aquells estudiants que vulguen treballar en empreses de serveis esportius, en activitats físiques en la natura, en l'entrenament esportiu i la preparació física, en programes de manteniment físic i salut, en persones amb discapaci-

tats, o dins d'equips de rehabilitació motora de persones amb lesions.

Aquest grau té una clara orientació pedagògica, no solament per al desenvolupament professional dels graduats que treballen en el sector educatiu, sinó també en la millora de les competències professionals dels futurs responsables de l'activitat física i de l'esport, especialment en l'àmbit de l'entrenament, la preparació d'esportistes i la recreació física.

Per a accedir a aquest grau, els estudiants han de superar unes proves d'aptitud física, si bé l'admissió a la titulació depèn de la nota obtinguda en les proves d'accés a la universitat (PAU) en relació amb el nombre de places ofertes. Aquests estudis estan adscrits a la branca de Ciències Socials i Jurídiques, i les assignatures del batxillerat que tenen una major ponderació són *Biologia, Física i Química, Geografia, i Matemàtiques aplicades a les Ciències Socials II*. ■

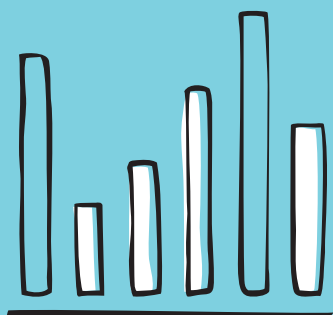
Grau en CIÈNCIES POLÍTIQUES I DE L'ADMINISTRACIÓ

Òscar Barberà Areste

Coordinador del grau en Ciències Polítiques
i de l'Administració. Universitat de València

Els estudis en Ciències Polítiques i de l'Administració Pública tenen un marcat caràcter interdisciplinari que combina les Ciències Socials (política, economia, sociologia), la història i el dret. És important que els estudiants tinguin una bona formació humanística universal (història, literatura), però també que estiguen familiaritzats amb l'ús de les matemàtiques aplicades (estadística, economia). Finalment, com en totes les Ciències Socials, és bàsic tenir un mínim coneixement d'idiomes, especialment de l'anglès. Es recomana haver cursat assignatures amb contingut en matemàtiques i cal que els estudiants sàpiguen que una correcta expressió oral i escrita, l'alta velocitat i la comprensió lectora són habilitats i aptituds que s'han de tenir o adquirir per cursar aquest grau.

Finalment, abans de decidir-se per aquest grau, proposem als futurs universitaris fer una lectura atenta del pla d'estudis i avaluar l'opció de fer el doble grau en Ciències Polítiques i Dret o el programa de doble titulació en Sociologia i Ciències Polítiques. ■

Grau en COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL

Germán Llorca Abad

Coordinador de primer curs del grau en
Comunicació Audiovisual. Universitat
de València

El grau en Comunicació Audiovisual està organitzat perquè els i les alumnes de batxillerat que el trien puguin seguir-lo des del primer dia sense problemes. Els continguts especialitzats s'introdueixen de manera progressiva i estan pensats per construir una perspectiva àmplia del que és i significa el fenomen de la comunicació a les societats contemporànies. Els estudiants i les estudiantes que hagen cursat la modalitat d'Humanitats i Ciències Socials i la d'Arts en la via Arts Plàstiques, Imatge i Disseny disposaran d'un coneixement previ més coherent amb els continguts del grau, però és important deixar clar que ningú no es queda mai despenjat.

Les matèries de batxillerat *Història del món Contemporani*, *Història de l'art* o *Literatura universal* són l'accés perfecte a les assignatures del grau *Societat actual*, *Història de la comunicació* o *Teoria de la tècnica de la fotografia*. Les assignatures comunes de *Llengua*

i *Literatures castellana i valenciana* són la base per poder fer *Expressió oral i escrita per als mitjans de comunicació*. Per posar un últim exemple, *Cultura audiovisual i disseny* adequen el pas a *Tecnologies de la comunicació 1* i *Modes de representació en el cinema clàssic*.

M'atreiria a dir que, pel que fa a les habilitats i aptituds que cal dominar, n'hi ha prou amb saber llegir i escriure. Però també és cert que sobretot cal tenir molta curiositat. Curiositat per saber, conèixer i aprendre. Curiositat per establir ponts i connexions entre la cultura audiovisual que ens envolta i la rica herència de manifestacions històriques, socials, culturals i artístiques que ens ha precedit.

Conèixer bé la Universitat necessita d'un temps d'adaptació. Pel que fa a les matèries i al professorat, serà la pròpia experiència la que anirà descobrint-los el camí a poc a poc. Quant a l'estructura universitària, jo em preocuparia inicialment per saber on hi els departaments, la secretaria de la Facultat i el Servei d'Informació i Dinamització dels Estudiants. Per últim, els diria que no tinguin por de preguntar i que cerquen tota la informació al web www.uv.es sobre agenda cultural, notícies o beques. ■

Grau en DRET

Göran Rollnert Liern

Professor coordinador de primer curs
del grau en Dret. Universitat de València

El grau en Dret proporciona una formació jurídica bàsica que comprèn tant els coneixements teòrics sobre la legislació com les eines metodològiques necessàries per a poder interpretar-la i aplicar-la. D'aquesta manera, l'objectiu últim del grau és formar professionals capaços de defensar els drets dels ciutadans en la societat a què pertanyen, d'acord amb el sistema legal establert.

En la mesura que es tracta d'un grau de la branca de Ciències Socials i Jurídiques, és recomanable (però no imprescindible) haver cursat el batxillerat en la modalitat d'Humanitats i Ciències Socials. La matèria del currículum de batxillerat més adequada per a l'estudiant amb expectatives de cursar el grau en Dret és, lògicament, la matèria optativa comuna per a totes les modalitats *Fonaments de Dret* i, a falta d'oferta d'aquesta al centre, la matèria *Historia del món contemporani* és especialment rellevant per a contextualitzar les institucions jurídiques que estudiarà durant el grau. També li és d'utilitat *Economia*, *Economia de l'empresa*, *Geografia*, *Matemàtiques aplicades a les ciències socials (I i II)* i *Tecnologies de la informació i la comunicació*. Entre aquestes assignatures, *Economia de l'empresa*, *Geografia* i *Matemàtiques aplicades a les ciències*

socials (II) ofereixen l'avantatge afegit de tenir assignada la màxima ponderació (0,2) per a l'accés al grau en Dret a la Universitat de València. Sense perjudici d'això, no cal menystenir el valor formatiu d'altres assignatures (*Llatí*, en particular, però també, tot i que en menor mesura, *Història de l'art*, *Literatura universal* i *Grec*) per a proporcionar al futur jurista una base de cultura general i una visió humanista del món i la societat sobre la qual fonamentar els seus coneixements tecnicojurídics.

Finalment, la comprensió lectora de textos, la capacitat d'anàlisi i síntesi, el raonament crític i l'expressió oral i escrita són habilitats que, indubtablement, facilitaran a l'estudiant l'adaptació a les exigències acadèmiques del grau en Dret, tant pel que fa a l'assimilació dels continguts com al desenvolupament de les competències generals i específiques requerides. ■

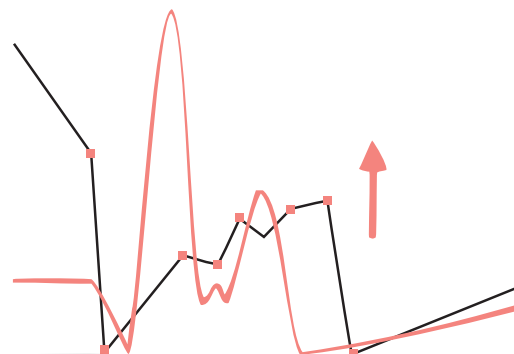
Grau en ECONOMIA

Ismael Baeza

Professor coordinador del primer curs
del grau en Economia. Universitat de València

El grau en Economia té l'objectiu de formar professionals capaços de dur a terme tasques de gestió, assessorament i avaluació dels assumptes econòmics, tant en l'empresa privada com en qualsevol altra institució de caràcter públic de rellevància econòmica i/o social. L'economia com a Ciència Social forma part de l'àrea de les Ciències Socials i Jurídiques, i amb aquesta premissa es recomana que els futurs alumnes opten pel batxillerat de Ciències Socials, encara que és possible accedir-hi des de qualsevol especialitat.

Les diferents matèries en les quals s'estructura la titulació, demanden dife-

rents capacitats a l'estudiantat. Així, per exemple, matèries com ara *Història econòmica* o *Dret* requereixen habilitats com ara la comprensió lectora, el raonament lògic i la memorització. *Matemàtiques*, *Estadística*, *Econometria* i *Comptabilitat financera* estan vinculades amb la formulació i el raonament matemàtic. L'últim grup de matèries fonamentals per a la formació de l'economista, *Fonaments de direcció d'empreses*, *Economia financera*, *Economia aplicada*, *Microeconomia* i *Macroeconomia*, a més de la formació matemàtica, exigeixen capacitat d'abstracció i capacitat crítica per a analitzar l'entorn social, econòmic i empresarial. Per tot això, és important que els futurs estudiants del grau en Economia cursen en batxillerat les assignatures *Economia* i *Economia per a l'empresa*, i sobretot *Matemàtiques aplicades a les Ciències Socials I i II*.

Els futurs graduats i graduades en Economia adquiriran coneixements teòrics i pràctics per a analitzar i interpretar el funcionament de l'economia, per a identificar i anticipar els problemes econòmics rellevants i per a discutir les diferents alternatives que en faciliten la solució. Per tant, han de tenir la capacitat de ser crítics, ètics i responsables des d'un punt de vista econòmic. ■

Grau en ESTUDIS HISPÀNICS

Marta Albelda

Professora coordinadora de primer curs del grau en Estudis Hispànics. Universitat de València

Tenir coneixements i una base en llengua castellana, història de l'art, filosofia, història, i alguna segona llengua (per exemple, anglès o alemany), afavorirà una òptima transició des de la secundària a aquest grau. A més, facilita molt als estudiants d'Estudis Hispànics conèixer alguna de les llengües clàssiques, com ara el llatí o el grec.

En relació amb els estudis lingüístics d'aquest grau, hom recomana que valoren si disposen d'una capacitat analítica. En la carrera es fa una dissecció de les diferents unitats lingüístiques (fonemes, categories gramaticals, construccions sintàctiques) i s'aprofundeix en la seua forma, ús i significat. Així, un estudiant pot advertir si es troba còmode amb aquest tipus d'estudis en l'assignatura de batxillerat *Llengua castellana*, en la qual s'estudia fonètica, morfologia i sintaxi. També és significatiu que l'estudiant que es planteja matricular-se en Estudis Hispànics dispose de certa

capacitat d'anàlisi del discurs i que trobe atractiva la interpretació de textos (per exemple periodístics, literaris, publicitaris, polítics, etc). Això, pot observar-ho quan fa comentaris de text lingüístics i literaris en segon de batxillerat.

En relació amb la part més literària del grau, podem considerar imprescindible

per al futur estudiant estar acostumat a dedicar temps a la lectura. Li ajudarà fer-se amb una bona cultura literària i anar creant una sensibilitat per a la interpretació de diferents tipus de textos literaris. La creativitat, l'agudesia i els dots per a l'escriptura creativa també són qualitats valorades en aquests estudis.

I, en general, pel que fa a les habilitats i aptituds que és convenient tenir per a cursar aquest grau, els futurs estudiants haurien de desenvolupar la capacitat crítica quan s'enfronten a textos, la capacitat argumentativa i la de parlar en públic, potser mitjançant la pràctica de discursos orals formals o de presentacions orals. ■

És imprescindible que els estudiants que pretenen accedir al grau tinguin una bona base en *Química* i en *Biologia*, i és molt recomanable que hagen cursat amb bons resultats les matèries de *Física* i de *Matemàtiques*. Aquests coneixements són necessaris no solament per a cursar assignatures com *Química general* i *Química inorgànica*, *Biologia*, *Física* i *Estadística*, incloses en el primer curs del grau, sinó que a més són de gran ajuda per a abordar l'estudi d'altres matèries que s'imparteixen en cursos posteriors. També es recomana tenir nocions d'informàtica i un bon nivell en anglès, especialment, si es tria el grup ARA (alt rendiment acadèmic).

Seria molt convenient que, abans de començar el grau, els estudiants consultaren les guies docents perquè contenen informació detallada dels objectius, els continguts, les competències, els resultats de l'aprenentatge, de la metodologia i, fins i tot, de l'esforç necessari per a cursar cada assignatura, traduït en hores de dedicació.

Quant a les habilitats i competències, s'ha d'estar preparat per a afrontar reptes d'aprenentatge en un àmbit multidisciplinari i poder seleccionar la informació tot identificant què és accessori i què és important. En relació amb les habilitats socials, s'ha de tenir interès, abans de res, per la ciència i pel món sanitari. ■

Grau en FARMÀCIA

Lucía Soto

Professora coordinadora de primer curs del grau en Farmàcia. Universitat de València

El grau en Farmàcia té per objectiu la formació de professionals experts en els medicaments i en l'impacte que aquests tenen sobre la salut. Amb aquesta finalitat es proporciona una formació que integra el coneixement dels medicaments i les substàncies químiques utilitzades en la seua fabricació; la tecnologia farmacèutica i els assajos físics, químics, biològics i microbiològics dels medicaments; el metabolisme, els efectes de la seua utilització i els requisits legals.

La professió farmacèutica és una de les més antigues i ha sabut adaptar-se als formidables canvis esdevinguts al llarg dels últims anys. En aquest sentit, l'actual grau en Farmàcia equilibra els continguts de ciències bàsiques, farmacèutiques, biomèdiques i clíniques amb les pràctiques tutelades. Les matèries optatives s'agrupen en tres intensificacions vinculades a les eixides professionals més sol·licitades: Farmàcia comunitària, Farmàcia industrial i Formació clínica.

HIS
PÀN
ICS

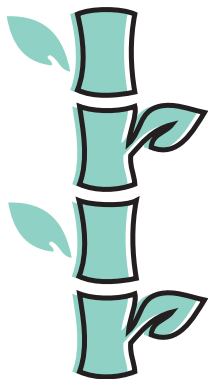
Grau en **FISIOTERÀPIA**

Clara Blasco

Professora coordinadora de primer curs del grau en Fisioteràpia. Universitat de València

El grau en Fisioteràpia pertany a la branca de Ciències de la Salut i té per objectiu la formació de professionals generalistes, amb preparació científica i capacitat suficient per a poder descriure, identificar, tractar i comparar problemes de salut, utilitzant amb aquesta finalitat el conjunt de mètodes, procediments, models, tècniques i actuacions que, amb el maneig de mitjans físics, prevenen, guareixen, recuperen i adapten persones afectades de deterioracions, limitacions funcionals, invalideses o canvis en la funció física i en l'estat de salut.

És aconsellable que l'estudiant que desitge realitzar aquests estudis haja cursat el batxillerat de Ciències i Tecnologia perquè inclou matèries afins al grau, com *Física* i *Biologia*, perquè ja en primer curs s'imparteixen assignatures (*Física aplicada*, *Anatomia i Fisiologia*) per a les quals és convenient una formació prèvia. En aquesta línia, a títol orientatiu, el pla d'estudis conté en primer i segon cursos el desenvolupament de les assignatures bàsiques ja citades, així com també altres que tenen a veure amb les tecnologies de la informació i la comunicació, la psicologia, i les patologies i els fonaments de la Fisioteràpia, entre d'altres, amb la possibilitat

de reconeixement transversal de crèdits amb la resta de titulacions de la branca de Salut. El tercer curs està constituït essencialment per assignatures específiques de tècniques i processos fisioterapèutics. Finalment, en quart són les pràctiques clíniques i el treball de fi de grau les que ocupen el major temps de treball de l'estudiant.

La metodologia docent utilitzada en aquesta titulació és diversa; hi ha classes teòriques a l'aula, pràctiques de laboratori, seminaris, i treballs individuals i de grup. D'aquesta manera es garanteix l'obtenció de les habilitats, capacitats i competències necessàries per a exercir aquesta professió sanitària en un futur. ■

Grau en **HISTÒRIA**

Miguel Requena

Professor coordinador de primer curs del grau en Història. Universitat de València

L'estudi de la història proporciona un coneixement crític del passat de la humanitat que permet comprendre el present, valorar el patrimoni històric, cultural, artístic i arqueològic, i produir els valors de respecte de la diversitat cultural. A més, el grau en Història proporciona un coneixement bàsic dels mètodes, de les tècniques i dels instruments d'anàlisi propis de l'historiador.

Per això, cal fomentar en l'estudiant un sentit crític i una curiositat activa que li permeten donar respostes pròpies a partir de la correcta anàlisi de la informació existent. Aquest plantejament contrasta amb la tradicional consideració dels estudis d'història com una mera acumulació i memorització de fets. Per això, és aconsellable que els alumnes cur-

sen en el batxillerat assignatures que fomenten l'esperit crític, la capacitat d'anàlisi de la informació i la destresa en l'exposició oral i escrita.

Resulta convenient tenir una formació en cultura general tan àmplia com siga possible (humanística, artística, científica i tècnica) i no reduir l'horitzó lingüístic a la llengua materna sinó incorporar coneixements d'altres llengües, que facilitaran l'aproximació a la documentació històrica (llatí, grec, etc.), i a la bibliografia general (anglès, francès, alemany, italià), així com també preocupar-se per aconseguir un bon domini de l'expressió escrita i oral en la llengua pròpia de l'estudiant.

El primer curs del grau en Història respon a aquests plantejaments amplis. Per aquest motiu l'estudiant cursa assignatures com ara *Geografia*, *Retòrica*, *Història d'Amèrica*, *Història dels orígens d'Europa*, *Història del món actual*, *Història del pensament*, *Introducció a la història*, *Introducció a la història de l'art* i *Introducció a la història del País Valencià*.

És aconsellable també que l'estudiant tinga nocions bàsiques d'informàtica, ja que es disposa de tot un seguit de recursos electrònics fonamentals per al desenvolupament de les assignatures del pla. ■

Grau en MESTRE/A EN D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Consuelo Martínez

Professora coordinadora del grau en Mestre/a en Educació Primària. Universitat de València

Solc començar el curs dient als meus alumnes que, malgrat la creença general que considera Magisteri *fàcil i còmode*, la carrera que han triat implica un alt grau d'exigència, ja que d'ells, de la seua tasca futura, dependrà en gran manera l'esdevenir de la societat que tots integrem. Sóc conscient de les matissacions que exigeix aquesta afirmació, però tot i així hi insistisc, perquè estic convençuda que els bons mestres són essencials en la construcció d'una societat justa, lliure i culta.

Magisteri, i en concret el grau en Educació Primària, és una carrera plural, molt oberta. Malgrat l'especialització que ofereixen els itineraris en Llengua Estrangera, en Educació Musical, en Educació Física, en Pedagogia Terapèutica, en Audició i Llenguatge, en Arts i Humanitats, en Ciències i Matemàtiques, i en Tecnologies de la Informació i la Comunicació, els mestres de primària segueixen sent *generalistes*, és a dir, necessiten posseir un saber ampli i interdependent. Però no solament això: fer-se

preguntes sobre si mateix i sobre l'entorn, ser curios, sentir la inquietud d'aprendre, saber escoltar i comunicar són uns altres requisits que exigeix la docència. Per aquesta raó els futurs mestres de primària tenen les assignatures *Llengua i literatura, Ciències, Matemàtiques, Pedagogia, Psicologia, Expressió musical, plàstica i corporal*, etcètera. Assignatures que, d'acord amb el pla de Bolonya, no impli-

quen una mera recepció de dades, sinó un treball actiu i de col·laboració que es posa en efecte en les pràctiques que des de primer curs formen part de la preparació que reben els alumnes.

Quina formació convé a qui es matricula en Magisteri? Com es desprèn de tot l'anterior, com més completa, millor. Però més encara que coneixements (que també), els futurs mestres han de tenir l'actitud de qui es qüestiona tot allò que veu, que escolta i que llegeix. Amb altres paraules, algú menys interessat a rebre respostes que a reflexionar i buscar-les per ell mateix. ■

Grau en NUTRICIÓ HUMANA I DIETÈTICA

José María Centeno

Professor coordinador de primer curs del grau en Nutrició Humana i Dietètica. Universitat de València

La base per a abordar les matèries del grau en Nutrició Humana i Dietètica la proporciona en gran manera la *Biologia* i les seues divisions (microbiologia, bioquímica, fisiologia, etc.), encara que sens dubte també la *Física*, la *Química* i les *Matemàtiques* són assignatures molt importants que doten l'alumnat de coneixements

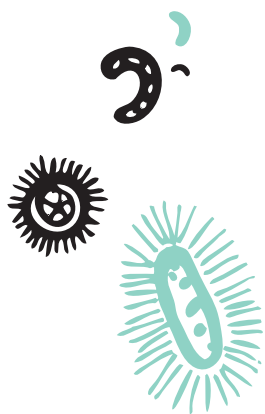
utilitzats durant tot la vida acadèmica universitària, i que faciliten la comprensió dels processos biològics. Això no obstant, no volem obviar les competències que proporcionen totes les disciplines cursades durant l'ensenyament secundari per a una cosa tan fonamental com és la comprensió lectora i la capacitat de síntesi, que permeten la reflexió i la integració de conceptes, aspectes absolutament necessaris en la formació universitària.

L'alumnat ha de tenir en compte que afrontarà les tradicionals classes teòriques i pràctiques amb un calendari ajustat, per això haurà d'optimitzar el temps disponible. A més, realitzarà treballs en grup i exposicions. Això fa necessària una bona planificació del temps, capacitat de treball en col·laboració i un bon nivell d'expressió oral i escrita. No hem d'oblidar que l'objectiu és preparar professionals que tinguen els coneixements i les habilitats que els permeten treballar per i per a la salut d'altres persones.

S'ha d'entendre també que en les titulacions de Ciències de la Salut es maneja una gran quantitat d'informació en anglès i, per tant, és convenient que el futur alumnat de Nutrició Humana i Dietètica posseeixca nocions d'aquesta llengua i que conega les principals eines informàtiques per a la cerca i el tractament de la informació disponible en Internet.

En definitiva, per a la culminació amb èxit d'aquest grau cal que l'alumnat tinga esperit crític, inquietud científica, capacitat de treball i molta sensibilitat i empatia, que són els aspectes fonamentals per treballar en Ciències de la Salut, en general. ■

Grau en ODONTOLOGIA

Rosario Gil-Benso

Professora coordinadora de primer curs del grau en Odontologia. Universitat de València.

Per al grau en Odontologia convé, fonamentalment, haver cursat en el batxillerat *Biologia*, *Química* i *Matemàtiques* (aquestes matèries són bàsiques per a les assignatures de primer curs en Odontologia: *Biologia*, *Bioquímica*, *Anatomia*, *Fisiologia*, *Histologia* i *Estadística*).

De les assignatures que impartim en primer curs, *Biologia* i *Histologia*, és necessari tenir una bona base en el coneixement dels orgànuls cel·lulars, en la composició dels cromosomes, en les idees fonamentals dels processos de mitosi i meiosi, en les principals lleis de la genètica i en la composició d'un teixit, entre altres.

Com a exemple, el desconeixement de l'estructura de l'ADN (cromosomes) impedeix que l'alumnat entenga amb facilitat les classes que s'imparteixen sobre el nucli cel·lular, els cromosomes i la seua funció, els processos de mitosi i meiosi, i les malalties genètiques i citogenètiques, en general, coneixements que considerem de gran importància per als futurs odontòlegs.

Si bé el batxillerat aporta la informació necessària per a començar el primer curs del grau en Odontologia, cal tenir en compte que les metodo-

logies docents poden ser una mica diferents a la Facultat i cal ser conscients que el grau implica un temps de treball autònom de l'alumnat. Les eines d'aprenentatge es van donant a l'estudiant segons les necessitats, si bé l'estudiantat ha de respondre aplicant-les i amb el treball personal que es requereix. L'adaptació per a aprendre les característiques de les matèries és fonamental per a assentar la base necessària per a l'estudi d'altres assignatures que s'impartiran posteriorment. És una tasca tant del professorat com de l'alumnat, que té també l'ajuda de les tutories per a resoldre els dubtes. ■

Grau en QUÍMICA

Carmen Guillem

Professora coordinadora de primer curs del grau en Química. Universitat de València

Perquè els estudiants preuniversitaris afronten amb garanties els estudis del grau en *Química*, és imprescindible que hagen cursat l'assignatura de *Química* en l'ensenyament secundari, i a més convé que hagen fet també *Física* i *Matemàtiques*.

En aquests anys en què el grau està en marxa, hem pogut constatar que una part molt important dels estudiants que comencen el grau en Química vénen amb mancances importants de

coneixements en aspectes bàsics de la química, com ara la nomenclatura, la formulació, l'estequiometria o l'ajust de reaccions.

Cal fer veure als estudiants de secundària la importància d'aquests coneixements per a la seua formació posterior com a químics, ja que són l'abecé, sense el qual no poden seguir de forma satisfactòria les assignatures dels cursos del grau. Moltes vegades ells mateixos no hi donen importància i pensen que és una part més de l'assignatura de *Química*, la qual poden aprovar si saben les altres parts, sense tenir en compte que sense aquests coneixements bàsics no poden seguir endavant.

En sentit més general, convindria que tingueren capacitat de raonar i deduir, així com també d'extraure informació de la bibliografia que manejen i de prendre anotacions a classe, ja que moltes vegades es queden només amb els esquemes que es donen en una presentació i perden l'explicació del professorat, que és fonamental per a entendre aquests esquemes i, per tant, l'assignatura. ■

Grau en TREBALL SOCIAL

Trinidad Gregori

Professora coordinadora de tercer curs del grau en Treball Social. Universitat de València

Per arribar a ser un/a treballador/a social, es necessiten aptituds i actituds relacionades amb el treball en equip, el treball autònom, la creativitat, la iniciativa i l'esperit crític, i el saber compartir

i participar activament. Els treballadors socials enfocuen la seua tasca a la solució de problemes i a provocar el canvi en la persona, la família i la comunitat.

El treball amb les persones fa necessària una capacitat d'autonomia i responsabilitat que facilite la utilització i la promoció de recursos, amb l'objectiu de desenvolupar les potencialitats de la persona, enriquint la seua vida i la prevenció de les disfuncions. La pràctica professional dels treballadors socials va lligada a institucions de benestar social i relacionada directament amb les polítiques i programes que s'elaboren.

El cos de coneixements, teòric i pràctic, del grau en Treball Social ens permet reconèixer fets socials, problemes i persones, mecanismes ideològics autoreguladors que faciliten la seua interpretació i l'elecció d'alternatives, així com també a tenir un gran sentit de la responsabilitat social.

Aquells que trien aquest grau han d'estar oberts a l'aprenentatge, al món, als altres, als canvis i el respecte a les persones, siga quina siga la seua condició. I han de desenvolupar les habili-

tats relacionades amb la comunicació per poder mostrar-se proper a l'altre i posar-se a la seua pell. Això ens fa entendre que no solament s'estudie la matèria de Treball Social sinó també d'altres que ajuden a aconseguir els seus objectius com ara, assignatures relacionades amb la sociologia, psicologia, economia i dret que, juntament amb matèries relacionades amb el món de la salut, conformen el bloc d'assignatures obligatòries.

Els principis dels drets humans i la justícia social són també fonamentals en el grau en Treball Social.

Per tot això, cal posar atenció en assignatures que aporten a l'estudiantat coneixements sobre la societat i les persones com ara *Ciències per al món contemporani* i *Filosofia i ciutadania*. ■

Grau en TURISME

Francisco Morillas

Professor coordinador de primer curs del grau en Turisme. Universitat de València

Per tal d'accedir al grau en Turisme és recomanable cursar el batxillerat de Ciències Socials o també els cicles de formació professional superior relacionats amb l'hoteleria i el turisme que també hi possibiliten l'accés.

La importància econòmica del turisme en l'economia espanyola i, en particular, en la valenciana, fa necessari la formació d'especialistes en gestió i planificació del sector turístic, tant de caràcter públic com empresarial. Aquest grau ajuda a desenvolupar capacitats relacionades amb la direcció i gestió d'empreses turístiques, amb la planificació turística, l'aprofitament i la racionalització dels recursos culturals, naturals, esportius, etc. I alhora intenta potenciar la sensibilització envers tot allò

que es relaciona amb l'activitat turística, de manera que aquesta siga sostenible tant en l'espai en el qual es desenvolupa com en el temps.

Les particularitats d'aquest grau i de les seues aplicacions pràctiques, fan necessari que la formació de l'estudiant siga molt particular i variada. Així, el pla d'estudis del primer curs és un clar exemple. Entre altres matèries, hi ha *Introducció a l'economia*, *Estadística*, *Introducció a la sociologia*, *Introducció al dret*, *Història del món contemporani*, *Introducció a la geografia del turisme* i *L'empresa i el seu entorn*. A més a més, la natura del sector turístic requereix constants interaccions entre individus i entitats de diferents regions del món i de distinta cultura, per la qual cosa l'aprenentatge i el desenvolupament de capacitats relacionades amb la comunicació en altres llengües hi és present, de manera que es cursen tres assignatures en una segona llengua estrangera (francès, alemany o italià), a més de les corresponents assignatures específiques. És interessant assenyalar que en l'últim curs s'ha de triar un dels tres itineraris formatius de la mateixa manera que s'han de cursar les pràctiques en empresa i fer el treball de final de grau, tot això per tal d'aprofundir en àmbits de treball concrets. ■

Doble grau en **DRET- CRIMINOLOGIA**

Javier Guardiola

Professor coordinador del doble grau en Dret-Criminologia. Universitat de València

Estudiar Dret és preguntar-se per les normes que regulen la nostra convivència, que garanteixen el respecte a la nostra condició i dignitat humanes, que resolen els conflictes que tenim els uns amb els altres i que, quan és necessari, ens obliguen a respectar l'ordre establert. Estudiar Criminologia és tractar de comprendre què és la criminalitat, per què es cometen crims, quines conseqüències tenen per als implicats, com reacciona la societat al fenomen criminal i com es pot articular la prevenció de la criminalitat, la reacció al delictes i el tractament del delinqüent.

Es tracta de dues perspectives ben distintes (les preguntes *què és just fer?* i *què està passant en la societat?* són complementàries, però molt diverses quant als criteris que permeten donar resposta a l'una i a l'altra) que proporcionen a qui s'ocupa d'ambdues una formació molt completa i una qualificació extraordinària per a comprendre i actuar professionalment en el camp de la justícia criminal i de la gestió, a molts nivells, dels problemes relacionats amb la criminalitat i la seguretat pública i privada.

Doncs bé, el programa de doble grau en Dret i en Criminologia proposa un itinerari formatiu *compacte* que permet cursar íntegrament en només cinc cursos les dues titulacions de grau. Com és possible? Perquè aprofitem la coincidència parcial de continguts per a reconèixer en un pla d'estudis allò que s'ha estudiat en l'altre i perquè demanen a l'alumnat un petit esforç (no cal ser milhòmens, però sí estudiar amb ganes: els cursos tenen entre 66 i 75 crèdits, i no els 60 habituals). Si hom té interès per les qüestions jurídiques i criminològiques, té una oportunitat excepcional per a assolir una formació completa que ajuda a comprendre aquestes matèries i qualifica professionalment amb dues titulacions de grau... Òbviament, cal fer l'esforç d'estudiar un poc més. El resultat compensa amb escreix! ■

Doble grau en **DRET-CIÈNCIES POLÍTIQUES I DE L'ADMINISTRACIÓ**

María Pilar Hernando

Professora coordinadora del doble grau en Dret i Ciències Polítiques i de l'Administració. Universitat de València

Aquest doble grau ofereix d'una banda la formació en el coneixement i anàlisi de la realitat social i política, de les seues institucions públiques nacionals, comunitàries i internacionals, l'avaluació i el coneixement de les polítiques públiques i de la política des del punt de vista doctrinal i científic. D'una altra banda, la formació que rep l'estudiant des dels ensenyaments del grau de Dret aporten la perspectiva jurídica, el coneixement dels

ordenaments jurídics en els seus diferents ordres i la resolució de conflictes. Es dona així la possibilitat de rebre una formació integral que uneix dos sabers que, també històricament, han estat profundament relacionats. Ambdós sabers comparteixen una vocació de servei públic que aquests estudis integrats volen potenciar en els futurs juristes politòlegs.

Les matèries de batxillerat que poden resultar més útils als estudiants per a afrontar aquests estudis són aquestes: *Història del món contemporani, Matemàtiques aplicades a les Ciències Socials, Economia, Tecnologies de la informació i la comunicació, Geografia o Història de la Filosofia*.

Les assignatures del primer curs que habitualment ofereixen més dificultats als estudiants són *Mètodes i tècniques d'investigació social* –aquesta assignatura també s'imparteix en segon–, pel seu caràcter més abstracte i conceptual, o *Economia*, sobretot per a aquells que en batxillerat no han cursat aquesta assignatura en el seu itinerari. La resta no ofereix grans dificultats ni profunds coneixements previs.

En primer curs es dona la possibilitat de triar entre quatre assignatures opcionals: *Història del Dret, Dret romà, Dret eclesial i Tècniques i habilitats jurídiques*. Qualsevol de les quatre són interessants. Les tres primeres tenen un caràcter més formatiu en el món del Dret. *Tècniques i habilitats* té un caràcter més pràctic, ja que ofereix eines útils per al treball universitari i també informació sobre les diferents eixides professionals. ■

Doble grau en FARMÀCIA- NUTRICIÓ HUMANA I DIETÈTICA

Hortensia Rico

Professora coordinadora del grau en Nutrició Humana i Dietètica. Universitat de València.

El doble grau en Farmàcia i en Nutrició Humana i Dietètica proporciona als alumnes una formació completa dins del món sanitari, específicament com a professionals experts en medicaments i en l'impacte que aquests tenen sobre la salut i com a professionals que poden desenvolupar activitats orientades a millorar l'alimentació i la nutrició de les persones i/o col·lectius.

La Universitat de València és l'única universitat pública a Espanya que ofereix aquesta doble titulació, amb 48 places disponibles per al curs acadèmic 2013-2014. Els estudiants de nou ingrés són admesos per preinscripció en el doble grau Farmàcia + Nutrició Humana i Dietètica després de la superació de les PAU.

Per a cursar aquests estudis es recomana tenir coneixements previs de biologia, de química, de física i de matemàtiques, i complementar-los amb una bona base d'anglès i nocions d'informàtica.

La Facultat de Farmàcia ha planificat aquests estudis en sis cursos acadèmics, al final dels quals l'estudiant obtindrà els dos títols oficials de graduat/ada en Farmàcia i de graduat/ada en Nutrició Humana i Dietètica. L'existència de matèries

comunes ha permès el disseny d'una distribució adequada de les assignatures optimitzant el temps dedicat a la formació. En tot cas, si l'estudiant volguera abandonar el programa de doble titulació, podria triar en quin dels dos graus vol prosseguir els estudis.

L'atractiu del doble grau es basa a combinar processos formatius complementaris que permeten millorar el nivell de competitivitat dels graduats i augmentar el ventall de possibilitats amb vista al seu futur professional dins de la branca sanitària. Així, podem citar entre altres eixides les següents: farmàcia comunitària, especialitzacions hospitalàries, indústria farmacèutica, consulta dietètica, nutrició esportiva, menjadors escolars, etc. ■

Doble grau en SOCIOLOGIA- CIÈNCIES POLÍTIQUES I DE L'ADMINISTRACIÓ

Sandra Obiol Francés

Professora coordinadora del doble grau en Sociologia i Ciències Polítiques i de l'Administració. Universitat de València

Cursar el doble grau en Sociologia i Ciències Polítiques i de l'Administració és una magnífica oportunitat per assolir els coneixements essencials, teòrics i metodològics, per poder analitzar i arribar a entendre la societat actual, pas indefugible si es volen encetar accions per a la seua transformació.

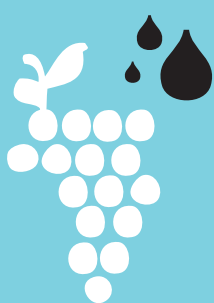
El fet de cursar conjuntament matèries bàsiques de la Sociologia i de la Ciència Política –com ara l'anàlisi de l'estructura social, de les institucions polítiques o de la història, entre d'altres– permet als graduats i a les graduades obtenir una visió multidisciplinària dels fenòmens socials i polítics contemporanis. D'altra banda, la formació en assignatures de caràcter instru-

mental –qualitatives i quantitatives– és un aspecte fonamental en la doble titulació que contribueix a fer que els estudiants i les estudiantes disposen de les eines necessàries per poder realitzar les seues pròpies anàlisis de la realitat social que els envolta.

Quant a les eixides professionals, el fet de cursar un doble grau obre un ventall més ampli de possibilitats laborals; així, poden treballar en camps tan diversos com ara la gestió de les polítiques d'igualtat, l'organització del treball, la consultoria política, la investigació o la gestió de les organitzacions, entre moltes altres possibilitats.

Si es pensa a cursar aquesta doble titulació, seria bo treballar prèviament algunes habilitats com ara la destresa en la redacció i l'anàlisi de textos, la capacitat d'empatia i el sentit crític respecte a com se'ns presenten els fets. Igualment, és important tenir en compte que una bona part de la formació es basa en l'anàlisi quantitativa, per tant seria important cursar en l'ensenyament secundari matèries que guarden relació amb les matemàtiques i l'estadística. ■

NOVEMBRE

Tallers per a estudiants
de cicle formatiu de grau
superior

GENER

Jornada d'Informació
per als orientadors

FEBRER

Visites guiades als campus
de la Universitat

www.uv.es/coneixer

CONÈIXER LA UNIVERSITAT 2013 - 2014

UNIVERSITAT
ID VALÈNCIA

sedi
Servei d'Informació
i Dinamització

PABLO GENTILI

«El ministre Wert està assegut
en un volcà que ha esclatat»

Alicia Villar Fotografies: Miguel Lorenzo

Pablo Gentili (Buenos Aires, 1963) és professor de la Facultat d'Educació de la Universitat de l'Estat de Rio de Janeiro i actualment ocupa el càrrec de director de la Facultat Llatinoamericana de Ciències Socials al Brasil i el de secretari executiu adjunt del Consell Llatinoamericà de Ciències Socials. Autor de més de vint llibres com el publicat més recentment amb el títol *Pedagogía de la igualdad. Ensayos contra la educación excluyente*, Gentili participa activament en el moviment en defensa de l'educació pública i és un dels fundadors del Fòrum Mundial d'Educació. Des del 2003 és coordinador al Brasil del Fòrum Llatinoamericà de Polítiques Educatives.

Quin grau de responsabilitat té l'educació en la crisi econòmica actual?

Crec que hi ha una trampa, una mica paradoxal, en la qual caiem a vegades les persones que treballem en l'educació. D'una banda, tot el món parla malament de l'educació, i d'altra banda, l'educació semblaria que és la que resoldria tots els problemes. Quan es parla de l'economia, s'atribueix la culpa als centres educatius, que no formen els joves en les competències i capacitats necessàries per ser més competitius. És una trampa paradoxal, ja que ens atribueixen el paper de salvadors del món i, alhora, el de dolents.

L'educació s'ha transformat en l'espai en què es dipositen bona part de les frustracions que té la gent comuna quotidianament davant l'evident crisi econòmica.

Això no obstant, continuament es culpabilitza l'educació com la causant dels alts nivells de desocupació.

El problema de la desocupació és molt més complex, és un problema multidimensional, encara que, sens dubte, l'educació hi està relacionada en part; però les estadístiques mostren que les qualificacions o la formació en general no són els factors principals a l'hora d'explicar l'alt percentatge de desocupació. Espanya se sol esmentar sovint com a referència, ja que els últims quaranta anys ha aconseguit un desenvolupament espectacular, després d'una dictadura militar i l'entrada en un procés democràtic; i no solament en termes de benestar social sinó també en la consolidació d'un important sistema universitari a un ritme dels més accelerats de l'Europa occidental.

Pablo Gentili visità València recentment per impartir la conferència «L'educació i el futur de la democràcia» al Centre Cultural La Nau. Aquesta activitat va estar organitzada per Le Monde Diplomatique, el Vicerectorat de Cultura i Igualtat de la Universitat de València, amb la col·laboració de l'Institut Municipal de Cultura i Joventut de Burjassot.

Aquest desenvolupament accelerat del sistema universitari dels últims anys també se sol connectar a la qüestió de l'alt percentatge de desocupació actual.

Ha estat un referent a Europa. Enguany, però, el 20% de persones amb una titulació superior universitària estarà per sota de la mitjana de pobresa. La universitat espanyola és tan bona com la resta de les universitats europees, i encara que la universitat podria haver estat millor, segurament, és massa simplista atribuir-li de manera única la causa de la desocupació que tindran el 20% dels estudiants que acaben la universitat enguany. La societat hauria de desconfiar dels raonaments que semblen massa simples.

La culpabilització dels mals a l'escola es podria basar en el fet que es tracta d'una institució que tothom coneixem i tothom hi passem?

L'escola és la institució més semblant a la família, ja que és on els joves i els infants han passat bona part de la vida. Si tu hi vas passar, alguna cosa, diràs, deu tenir a veure amb

com estan de malament les coses, ja que la crisi econòmica es pot entendre en un sentit global, estructural, però per a la gent comuna significa un conjunt de situacions que viu en la seua pròpia identitat i que li fa molt difícil la supervivència.

També es culpabilitza un entorn actual de falta de moral o de valors.

Exactament, de dedicació, d'esforç i d'altres valors. Són trampes discursives de les quals cal tractar d'eixir perquè algun docent cau en aquesta trampa, i la sofreix quotidianament, perquè tot el temps l'estan humiliant amb descripcions que diuen que és pràcticament un inútil, però, ahora, si ell es considera capaç d'eixir d'aquest espai de condemna que pateix, es pot arribar a transformar del pingüí de barri a Batman.

Com ha anat canviant la representació social dels docents?

Aquesta qüestió és ben interessant perquè, quan es pregunta sobre les professions més valorades en les enques-

«D'una banda, tot el món parla malament de l'educació, i d'altra banda, l'educació semblaria que és la que resoldria tots els problemes»

«sembla que la universitat és l'imant que atrau totes les crítiques i sobre la qual es dipositen totes les esperances»

tes sobre la percepció social de les professions, els docents estan posicionats en els primers llocs: «Esmen-teu una professió que faça alguna cosa important»; de primer contesten metge i seguidament professor. Això no obstant, quan es pregunta quines professions els agradaria que exerciren els seus fills, els mestres hi figuren en els últims llocs. També ací hi ha una paradoxa que podem entendre com una altra trampa on el docent és la figura que té aquest paper tan important, però a ningú no li agradaria que el seu fill fóra docent.

Creieu que és un col·lectiu professional que està més qüestionat ara que en dècades anteriors o sempre ha estat qüestionat?

Sovint s'ataca els docents amb la idea que són un col·lectiu professional extremadament corporatiu; i jo sempre dic que, en aquest cas, la definició de corporació s'utilitza per desqualificar els docents, ja que té a veure amb el fet que els docents són uns dels col·lectius professionals amb sindicats forts, amb una implantació i activitat amb major recorregut. Quan algú s'organitza per lluitar pels

seus drets, se'l desqualifica per ser corporatiu. Em trobe amb aquest atac quan vaig als congressos d'educació, a diferència dels d'altres sectors professionals; en aquests congressos se sol repetir com de malament que ho fem nosaltres: els mateixos docents malparlen d'ells mateixos. A cap metge no se li acut anar a un congrés a parlar de com de malament que treballen els metges; en canvi, als d'educació et trobes això contínuament. Avui, a València es viuen els efectes d'una crisi econòmica que es verifica de forma molt clara en el mercat immobiliari i ningú no culpa els arquitectes o els enginyers d'aquesta crisi; però mai no serien motiu d'un congrés d'arquitectura els desastres que es van fer en termes immobiliaris.

Pot ser que la idea d'estatus social que s'atribueix a algunes professions pugua explicar en part aquestes qüestions?

Sí, els docents han perdut aquest estatus. Hi ha una idea mítica en relació amb el valor de la docència, però han perdut l'estatus de l'exercici professional perquè, encara que són treballadors especialitzats i vinculats a un exercici intel·lectual, es dona una certa banalització sobre la professió docent. Al Brasil, per exemple, el govern anterior a l'entrada del president Lula va crear un programa que va tenir una enorme repercussió que s'anomenava «Amics de l'escola». Aquest programa consistia a reclutar voluntaris per fer de professors. Es produïen situacions discutibles perquè, per exemple, si una escola no tenia un professor de matemàtiques, un voluntari especialista en informàtica podia impartir matemàtiques, amb la mentalitat que «una mica de matemàtiques sap». En aquest sentit podem pensar que, encara que la gent hi participava amb bona voluntat, hi havia una certa banalització de la tasca d'ensenyar, perquè una cosa és saber matemàtiques i una altra saber ensenyar matemàtiques a xiquets de vuit anys. A ningú no se li acudiria fer un programa que es diguera «Amics de l'hospital públic» i que els voluntaris es posaren a operar amb uns mínims

«Quan els països afronten situacions de crisi profunda, com ací, els docents són dels primers col·lectius que ixen al carrer»

coneixements d'anatomia. En definitiva, tothom ha passat per l'escola, tothom sap com funciona l'escola i té un ideal sobre com hauria de ser; això porta a considerar, de manera bastant generalitzada, que educar és una tasca que només necessita bona voluntat.

Actualment s'estan produint mobilitzacions reivindicatives dels docents, com en el cas de les Illes Balears.

Quan els docents es mobilitzen, apareix també aquesta imatge del subjecte desqualificat. Es critica el fet que amb les seues mobilitzacions deixen els xiquets desprotegits i, fins i tot, com que tallen els carrers per manifestar-se, se'ls culpabilitza dels problemes del trànsit a les ciutats. Hi ha moltes mobilitzacions, però s'identifica que aquests actes reivindicatius també són els culpables dels problemes generals. En qualsevol continent on hi ha hagut processos d'ajust i de privatització, un dels primers a mobilitzar-se és el sector docent, i en segon lloc el de la sanitat, encara que en menor mesura. Quan els països afronten situacions de crisi profunda, com ací, els docents són dels primers col·lectius que ixen al carrer, al costat de les seues organitzacions sindicals. També s'hi sumen altres formes d'expressió i de protesta que no són sindicals i que guanyen molta capilaritat social,

com, per exemple, les associacions de mares i pares, que a Espanya són molt actives. I també s'hi sumen les organitzacions estudiantils, que són les que més soroll fan en les manifestacions i mobilitzacions i que en alguns casos com ara el xilè han tingut un pes molt fort.

El ministre Wert està acaparant tot tipus de crítiques i s'ha convertit en un element més de la reivindicació.

El que es veu ací és que un govern ultraconservador com el del PP, ha presentat una proposta de reforma legislativa de l'educació i la societat democràtica espanyola li ha respost, amb les organitzacions de docents, i també amb molta espontaneïtat, perquè també hi ha gent que ix al carrer que no pertany a cap partit o a cap associació docent o organització de mares i pares.

Aquesta sumatòria de docents que es mobilitzen, pares que reclamen i alumnes que reivindiquen dona a l'educació un aspecte de volcà. Sembla que el ministre Wert està assegut en un volcà que ha esclatat, una realitat que fa cinc o sis anys enrere era inimaginable a Espanya.

I quant al panorama universitari, cap a on camina la universitat?

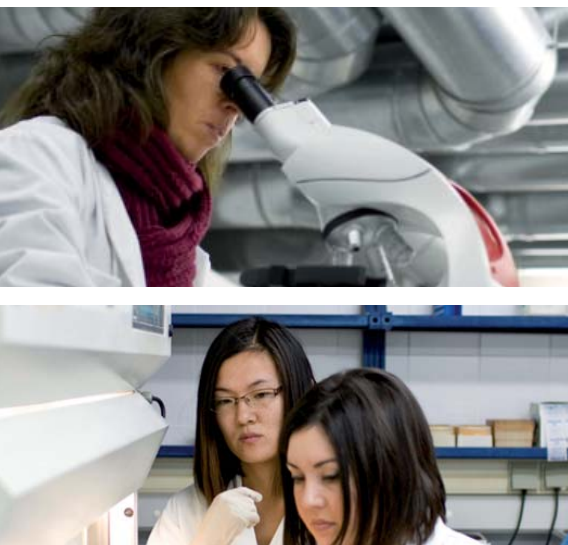
Ara és un moment en què la universitat està sent molt interpel·lada des de diferents parts, per la família, pels mitjans de comunicació, pels buròcrates que hi ha al ministeri, pels tècnics del Banc Mundial. S'esmenta contínuament la paraula universitat, sembla que la universitat és l'imant que atrau totes les crítiques i sobre la qual es disposen totes les esperances. Pense que la universitat el que ha de fer és recuperar el seu esperit crític, defensar-lo i no deixar-se seduir per aquest cant de sirenes que comporta associar l'educació universitària únicament a la capacitat per a la feina. La universitat té un desafiament enorme en la construcció de la consciència ciutadana i democràtica de la societat; formar uns bons professionals significa també incorporar aquesta consciència i no solament sotmetre's a la dictadura que t'impone el mercat per a l'aplicació dels teus coneixements. ■

Vocació per la ciència

La meta europea és aconseguir una societat competitiva i dinàmica, basada en el coneixement, capaç de garantir un creixement econòmic sostenible amb més i millor ocupació i als nivells de cohesió, com marca la declaració de Lisboa. Però, alhora, el continent experimenta una davallada de l'interès per les ciències i la tecnologia que xoca frontalment amb el model de futur basat en el progrés científicotècnic. Una crisi de vocacions científiques que s'agreuja en el cas de les dones, excepte en l'àmbit de la salut.

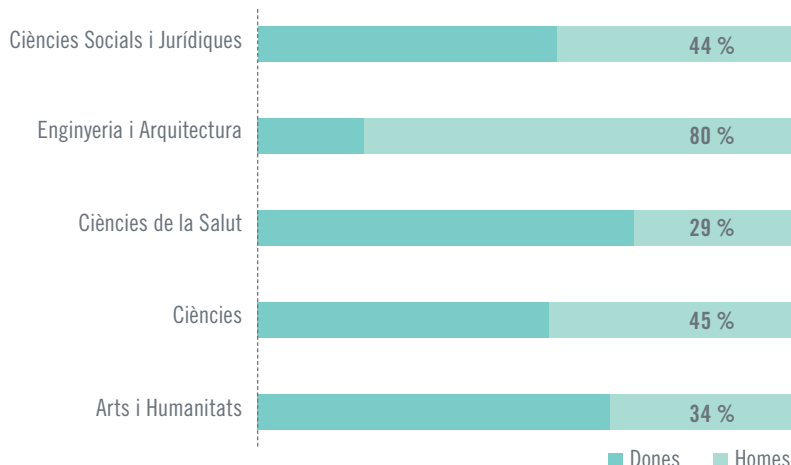
Maria Josep Picó

© Ana Ponce i Ivo Rovira

Distribució de la matrícula segons la branca de coneixement i el sexe a la Universitat de València (%). Curs 2010-2011.

Elaboració: Unitat d'Igualtat de la Universitat de València

La innovació pedagògica es manifesta imprescindible per despertar l'interès per la ciència en edats primerenques i, així, poder frenar la crisi de vocacions per la ciència i la tecnologia en l'àmbit europeu, la qual podrà malmetre el progrés futur com a societat. Informes d'àmbit comunitari com ara *Science Education Now* (2007), adverteixen de la importància de la renovació educativa en l'ensenyament de la ciència i la tecnologia. Això no obstant, aquestes recomanacions no impliquen compromisos tangibles dels governs autonòmic i estatal. El canvi de tendència dependrà d'un treball comú de les diverses parts interessades i de l'aposta real per despertar la curiositat i potenciar les capacitats i l'enginy dels més menuts.

«Si abandonem el talent, estem perduts», adverteix el degà de la Facultat de Ciències Matemàtiques de la Universitat de València, Rafael Crespo, qui apunta que programes com l'Estalmat d'estímul al talent matemàtic promogut des d'aquest centre des de fa set anys –i que comporten un compromís continuat de participar en activitats extraescolars el cap de setmana a la Facultat –«cobreixen necessitats que les institucions autonòmiques haurien d'atendre i impulsar». Estalmat, com també les activitats de l'Aula Experimenta de la Facultat de Física de

la Universitat de València, estan orientades a alumnes a partir de dotze anys «precisament quan es desenvolupa la capacitat d'abstracció; de fet, és més important que els xiquets raonen que calculen», segons Crespo.

«Cal millorar la ciència que s'imparteix en l'educació primària si es volen promoure realment les vocacions; i no des d'un punt de vista teòric sinó mitjançant la curiositat i l'observació d'allò que ens envolta. Només així prepararem els estudiants per tenir un interès general per la ciència, alhora que incrementant les hores de continguts de Física i Química en l'educació secundària, treballant també els aspectes experimentals amb els teòrics», assegura Chantal Ferrer, professora de Física Aplicada a la Universitat de València i coordinadora del concurs Experimenta –per potenciar la ciència i la tecnologia– i del Grup de treball de Física Arquimedes, on participen professors universitaris i de batxillerat, creat a la Universitat de València el 1999.

En el mateix sentit, el professor Jordi Solbes, també secretari del Departament de Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials de la Facultat de Magisteri de València, lamenta la recent desaparició de l'assignatura de batxillerat *Ciències per al món contemporani*,

quan «l'informe final de la ponència del Senat del 2003 sobre la situació dels ensenyaments científics a l'educació secundària, aprovat per consens parlamentari, recordava la importància de la formació científica bàsica per a la població i demanava un augment dels estudis científics en secundària».

La crisi de les enginyeries

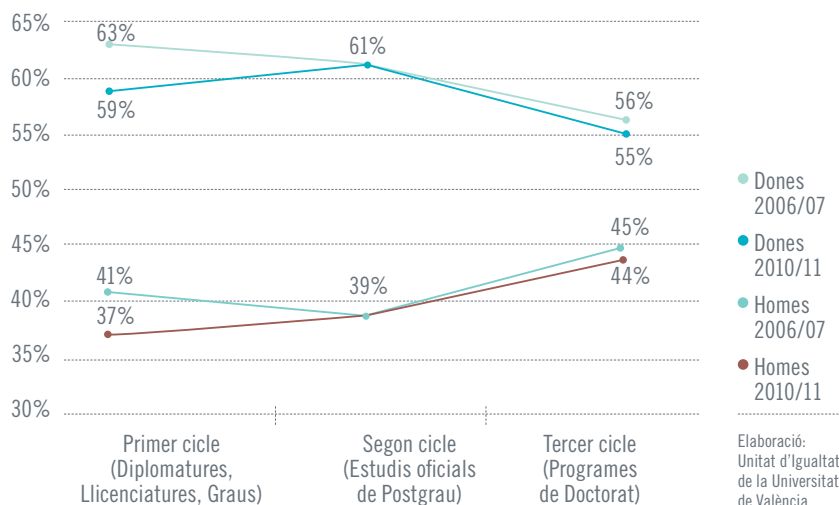
Les enginyeries es troben entre les opcions més acusades de crisi de vocacions; especialment, s'hi registra una destacada manca de dones, ja que només representen el 20% de l'estudiantat. El problema per al director de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria de la Universitat de València, Vicente Cerverón, està en el moment de la selecció del batxillerat «quan els alumnes no tenen prou informació i es guien per l'aparent dificultat de les Matemàtiques o la Física». «Per aquest motiu, en col·laboració amb altres centres, organitzem activitats per a alumnes de secundària a fi d'incrementar l'atractiu d'aquestes disciplines i mostrar que la ciència i la tecnologia són fonamentals per al desenvolupament social i per aconseguir feines d'alta qualificació», indica Cerverón.

El nivell de masculinització de l'Àrea d'Enginyeria i Arquitectura roman quasi inalterat entre els cursos 2007-2011,

«tradicionalment hem tingut més uròlegs, traumatòlegs o cirurgians homes i més pediatres dones»

Federico Pallardó, degà de la Facultat de Medicina de la Universitat de València.

Diagrama de tisesores segons els cicles de formació universitària (%). Universitat de València. Curs 2006-2007 i 2010-2011.

com indiquen les dades de la Unitat d'Igualtat de la Universitat de València. No obstant això, el curs 2010-2011, per primera vegada en la història d'aquesta branca de coneixement, hi ha un grau –Enginyeria Química– en què es dona un equilibri de gènere real, ja que la proporció de dones matriculades en aquesta titulació (59%) coincideix exactament amb la matrícula global femenina de la Universitat de València. I la tendència es manté en l'àmbit de la investigació, com ratifica el director de l'Institut de Robòtica i Tecnologies de la Informació i de les Comunicacions (IRTIC) de la Universitat de València, Rafael J. Martínez, qui certifica que al seu centre hi ha poc més del 21% d'investigadores, un percentatge mantingut des del 2007.

Feminització a les Ciències de la Salut

En el vessant oposat es troben les Ciències de la Salut, on la presència femenina supera el 70%, i en aquesta branca no es pot parlar de pèrdua d'interès sinó d'un increment remarcable. De fet, la nota d'accés a la Facultat de Medicina i Odontologia de la Universitat de València és la més elevada de tots els graus a nivell autonòmic. A més, els estudis de Medicina «són molt vocacionals; els nostres estudi-

ants es mouen pel servei i ajuda a la societat, es preparen per accedir-hi amb anys d'antelació i tenen arrejada la cultura de l'esforç», afirma el degà, Federico Pallardó. Però també reconeix el biaix de gènere segons l'especialitat; per exemple, «tradicionalment hem tingut més uròlegs, traumatòlegs o cirurgians homes i més pediatres dones». Per la seua banda, Julio Fernández, degà de la Facultat d'Infermeria i Podologia de la Universitat de València, considera que el grau en Infermeria és atractiu per «l'alt nivell d'inserció laboral i la independència professional», on encara destaca la presència femenina, vora un 80% de l'alumnat actual, «perquè implica una cura de les persones, històricament vinculada a les dones».

Víncle amb l'economia

La ciència no ha de ser una activitat aliena a la vida quotidiana i s'haurien de forjar els seus vincles, segons l'opinió del professor de Sociologia Francesc Hernández i secretari de l'Institut de Creativitat i Innovacions Educatives de la Universitat de València. «Un museu de la ciència a casa nostra no hauria de presentar maquetes de coets espacials, sinó explicar els processos reals de la nostra economia, des de la ceràmica de Castelló al

tèxtil o les joguines d'Alacant, passant per la indústria siderúrgica, l'automobilística o les innovacions agràries. En aquests sectors hi ha investigació i, certament, d'avantguarda», exposa.

El Parc Científic de la Universitat de València reflecteix la confluència de la recerca i l'activitat empresarial. I les xifres relatives al gènere també són similars. El sector acadèmic dels instituts d'investigació té al voltant d'un 20% de dones; això no obstant, en l'empresarial –on també hi ha una ocupació d'alta qualificació per incloure empreses molt innovadores– «està més igualat, ja que la seua presència puja al 45%», remarca el director, Toni Raga. Per contra, el lideratge empresarial femení és menor perquè les dones han creat el 17% de les empreses.

Una de les primeres empreses que es va instal·lar al Parc Científic, el 2008, va ser Valentia BioPharma, fundada el 2008 per Mari Carmen Álvarez i Rebeca Lucas. «El nostre àmbit, la salut, és molt competitiu. A més, la inversió és més costosa que en altres àrees com les TIC. Però ser dona no implica cap entrebanc», assegura Lucas. I per a Álvarez, l'atractiu de les ciències en general està en el fet que «és un àmbit on podem deixar la nostra empremta, fer un treball enriquidor per a altres persones i fer avançar la nostra societat». ■

«Un museu de la ciència a casa nostra no hauria de presentar maquetes de coets espacials, sinó explicar els processos reals de la nostra economia»

Francesc Hernández, professor del Departament de Sociologia de la Universitat de València.

DOCUMENTS

Science education NOW: A Renewed Pedagogy of the Future of Europe. European Commission, 2007.

«Europe and the Crisis in Scientific Vocations». Bernard Convert *European Journal of Education*, Vol. 40, núm. 4, 2005.

Europe needs more scientists. European Commission, 2004.

Evolution of Student Interest in Science and Technology Studies Policy Report. Organisation for Economic Cooperation and Development Global Science Forum, 2006.

Publicacions científiques

«Does the public communication of science influence scientific vocation? Results of a national survey». Gabriel Stekolschik, Cecilia Draghi, Dan Adaszko and Susana Gallardo. *Public Understanding of Science* 19 (5), 2010. 625-637.

«La comunicación pública de la ciencia y su rol en el estímulo de la vocación científica». Gabriel Stekolschik, Susana Gallardo, Cecilia Draghi. *Redes*, vol. 12, núm 25, 2007. 165-180.

«Influencia de los medios de comunicación en la elección ciencias-letras en bachillerato y universidad. El caso español: análisis de período 1988-2001». Elías Perez, C. *Estudios sobre el mensaje periodístico* 12: 253-274, 2006.

«El papel de la divulgación. Sobre la vocación científica: el científico ¿nace o se hace?». Antonio Flores Moya. *Circunstancia*, Any VI, núm 15, Gener 2008.

Els programes de doble titulació internacional en Economia i en Dret

A la Facultat d'Economia, i des d'aquest curs també a la Facultat de Dret, els estudiants poden eixamplar el seus horitzons de formació i titular-se per dues universitats si participen en els programes de doble titulació internacional amb una estada de dos cursos en una universitat estrangera. Aquesta iniciativa permet també que s'incorporen a les aules dels graus en ADE, Economia, Negocis Internacionals i, ara també, en Dret estudiants estrangers que acabaran la seua formació de grau a la Universitat de València.

Ferranda Martí

© Ana Ponce i Ivo Rovira

Economia i Dret, són les dues facultats que tenen programes de doble titulació internacional.

Des d'aquest curs el catàleg d'estudis de la Universitat de València inclou un nou programa de doble titulació internacional en Dret que permetrà els estudiants que escullen aquesta opció obtenir el títol de la Universitat de València i el de la Université de Toulouse 1 Capitole.

Si bé la novetat d'enguany és a la Facultat de Dret, la capdavantera en aquesta fórmula de doble programa internacional és la Facultat d'Economia, la qual des dels anys noranta ha ofert a l'alumnat la possibilitat d'estudiar en una universitat europea i obtenir una doble titulació. En aquest centre, els estudiants dels graus en

ELS PROGRAMES DE DOBLE TITULACIÓ INTERNACIONAL

FACULTAT D'ECONOMIA

Títol que atorga la Universitat de València	Títol que atorga la universitat sòcia	Universitat de destinació	Nombre de places	Nivell d'idioma
Graduat/da en ADE	Master 1 Management Parcours Sciences de Gestion	Université de Nantes. Institut d'Économie et de Management de Nantes-IAE FRANÇA	6	B1 de francès
Graduat/da en Economia	Master 1 Mention Analyse et Politique Économique	Université de Nantes. Institut d'Économie et de Management de Nantes-IAE FRANÇA	6	B1 de francès
Graduat/da en Negocis Internacionals	Bachelor Arts in International Business Intercultural Studies	University of Heilbronn ALEMANYA	5	B2 d'anglès
Graduat/da en Negocis Internacionals	Bachelor in International Business (CeseMed Programme)	Euromed Management de Marseille FRANÇA	25	B2 d'anglès
Graduat/da en Negocis Internacionals	Bachelor Arts (Hons) in International Business	Nottingham Trent University ANGLATERRA	8	B2 d'anglès
Graduat/da en Negocis Internacionals	Bachelor Arts (Hons) in Management	University of Hertfordshire ANGLATERRA	10	B2 d'anglès
Graduat/da en Negocis Internacionals	Bachelor Arts Betriebswirtschaft International Management (BIM)	Hochschule Bremen ALEMANYA	15	
Graduat/da en Negocis Internacionals	Bachelor of Sciences in Business Administration	University of North Carolina at Wilmington EUA	8	TOEFL

FACULTAT DE DRET

Títol que atorga la Universitat de València	Títol que atorga la universitat sòcia	Universitat de destinació	Nombre de places	Nivell d'idioma
Graduat/da en Dret	Licence et Master 1 de Droit	Université de Toulouse 1 Capitole FRANÇA	10	B2 de francès

Administració i Direcció d'Empreses, en Economia i en Negocis Internacionals (també anomenat International Business) poden optar per un programa d'estudis que els permet aconseguir dos títols oficials que els proporciona un coneixement de la realitat dels altres països i un avantatge en la seua projecció professional. Els alumnes d'ADE i d'Economia poden fer una estada a Nantes i els estudiants de Negocis Internacionals poden escollir entre 6 destinacions a França, Alemanya, Anglaterra i els Estats Units.

Amb l'actual estructura dels plans d'estudi de quatre anys, els estudiants d'ADE, d'Economia i de Negocis Internacionals cursen els estudis a València durant els dos primers anys, mentre que el tercer i el quart any els cursen en una universitat sòcia.

La selecció dels qui participen en aquest programa es fa a partir de l'expedient acadèmic, a més de l'acreditació, en el moment en què se sol·licita plaça per cursar aquest doble programa internacional, d'un nivell de coneixement de llengua requerit per la universitat de sòcia de destinació (vegeu el quadre annex).

El programa, en el format actual, està consolidat, però la Facultat d'Economia ja té previst ampliar-lo perquè, segons que ens explica Fidel León, vicedegà de Relacions Internacionals de la Facultat d'Economia, «confiem que per al proper curs els estudiants podran escollir també noves destinacions, ja que actualment estem en negociacions amb la RPANEP (Russian Presidential Academy

of National Economy and Public Administration) i amb la University of North Florida (UNF) per fer altres dobles titulacions en International Business». També ens ha explicat el professor León que estan treballant per introduir el programa de doble titulació internacional en el grau en Turisme.

Doble programa Internacional en Dret

En el cas de la Facultat de Dret, aquest curs escollirà els seus primer deu estudiants que participaran en el programa de doble titulació internacional amb la Université de Toulouse 1 Capitole (UT1), on faran el tercer i el quart curs. Els seleccionats per a traslladar-se a aquesta institució universitària, hereva de la Universitat de Tolosa fundada en el segle XIII, hauran d'haver superat 120 crèdits del grau i tenir el B2 de francès. La Facultat de Dret ha acordat que en la selecció prioritzarà l'alumnat amb els millors expedients.

En acabar el doble programa internacional, rebran el títol de graduat/graduada en Dret i la Licence i el Master 1 de Droit emesos per la Université de Toulouse 1 Capitole.

D'aquesta manera, l'equip deganal de la Facultat, i en concret el Vicedegnat de Relacions Internacionals, al capdavant del qual hi ha la professora Ángeles Solanes, que ha coordinat la signatura del conveni amb la UT1 de Tolosa de Llenguadoc, fan una aposta pel futur comú de l'espai europeu d'educació superior. ■

Psicologia: el 30 aniversari d'una facultat pionera a València

La Facultat de Psicologia de la Universitat de València celebra enguany el seu trentè aniversari i ho fa coincidint amb la graduació de la primera promoció d'estudiants de Psicologia del «pla Bolonya». Des de la seua inauguració en 1983, aquesta facultat ha sabut adaptar-se als nous temps amb el redisseny i actualització dels seus plans d'estudis, l'aposta per la internacionalització i la implantació dels estudis de Logopèdia. Però el major repte que ha afrontat ha sigut aconseguir que la psicologia siga reconeguda com una disciplina científica més. Ara celebra les seues tres dècades amb nombroses activitats, com conferències, seminaris i exposicions.

Andrea González

© Ana Ponce i Ivo Rovira

De la Facultat de Psicologia han eixit durant aquests trenta anys molts professionals que treballen en els àmbit sanitari, en el del treball, les organitzacions i els recursos humans, en el camp de la intervenció social i comunitària i en l'educatiu.

Cronologia de la Facultat de Psicologia

1960	Al començament dels seixanta, s'inicia el desenvolupament de la psicologia científica a València, amb la creació de la càtedra de Psicologia, ocupada pel professor José Luis Pinillos.
1973	Comencen els estudis de Psicologia dins de la Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació.
1983	Creació de la Facultat de Psicologia.
1994	S'implanta un pla d'estudis propi de Psicologia.
1997	S'incorpora la diplomatura de Logopèdia.
2008	La titulació de Psicologia s'integra a la branca de Salut.
2009	Implantació del «pla Bolonya».
2013	Ix la primera promoció dels graduats en Psicologia.
2014	Eixirà la primera promoció dels graduats en Logopèdia.

L'any 1983 és una data clau per als estudis universitaris de Psicologia a l'estat espanyol, ja que la Universitat de València, l'Autònoma de Madrid, la de Barcelona i la UNED es decidien a crear facultats especialitzades en psicologia. Eren els centres pioners juntament amb la Complutense, que tres anys abans havia obert la seua Facultat de Psicologia. Ara fa, doncs, 30 anys des que es va inaugurar la nova Facultat de Psicologia a València, situada al campus de Blasco Ibáñez, encara que els estudis de Psicologia havien començat deu anys abans com una secció de la Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació.

«Podríem dir que no tan sols ens hem anat adaptant a les necessitats de la societat, a allò que demanava, sinó que directament ens hi hem anticipat. Mai no ens hem esperat a veure què passava. Hem treballat d'una manera molt activa», afirma Alicia Salvador, actual degana de la Facultat. Aquest esforç per cobrir totes les necessitats de la societat els va portar a incloure també la titulació de Logopèdia l'any 1997. Així, entre els estudiants matriculats en ambdues carreres, els que fan una estada a la facultat

gràcies a les beques Sèneca i Erasmus i els de postgraus, cada any més de tres mil cinc-cents estudiants ocupen les aules de l'edifici de Psicologia. Però al llarg d'aquests 30 anys d'història, hi ha un fet que destaca per damunt de qualsevol altre: aconseguir que la psicologia siga reconeguda com una ciència. Malgrat que als inicis estava integrada dins d'estudis de caràcter humanístic, i que després van pertanyer a l'àrea de Ciències Socials, l'any 2008 es va incloure en la branca de Salut. I és que la Facultat de Psicologia de València va tenir clar des d'un primer moment que la psicologia s'havia de convertir en una disciplina científica. Així, gràcies als seus treballs en investigació, van obtenir el coeficient d'experimentalitat i van veure complida la seua meta. Aquest fet va imprimir un caràcter propi a la psicologia valenciana, que va augmentar tant en qualitat com en prestigi. Encara que arribar fins ací els ha comportat un autèntic esforç en tots els aspectes. Segons la degana, «un dels grans reptes que ha tingut aquesta Facultat ha sigut poder aconseguir aquest nivell amb un problema d'espai que s'ha prorrogat en el temps»,

*Orla de la primera promoció
(1973-78) de llicenciats
en Psicologia per la
Universitat de València*

La Universitat de València ocupa el segon lloc en el camp de la psicologia, segons l'edició del 2013 del rànquing UGR. Aquest rànquing de camps i disciplines científiques de les universitats espanyoles està fet a partir dels treballs d'investigació publicats en les revistes internacionals de més impacte i visibilitat.

ja que el personal investigador ha hagut de treballar fins fa poc més d'un any sense uns laboratoris on poder desenvolupar en bones condicions els treballs d'investigació.

Per al 2014 la Facultat vol organitzar unes jornades en què cada departament pugui mostrar els avanços dels seus treballs. «D'aquesta manera tindran l'oportunitat d'explicar a la resta de la comunitat quines investigacions realitzen. Perquè a vegades és difícil fer veure allò que fem d'una manera general», afirma Ana Tur, secretària de la facultat. Aquestes jornades tancaran el programa de celebració del que cal destacar dues exposicions que s'han fet al llarg dels darrers mesos: una al Centre Cultural La Nau de la Universitat de València i una altra al vestíbul de la Facultat, que han donat a conèixer al públic en general la tasca que la Facultat de Psicologia ha realitzat durant tres dècades. «El títol d'aquesta darrera exposició és 'Formant persones per al benestar de les persones'. Aquest seria l'objectiu fonamental de la nostra Facultat», conclou Alicia Salvador. Un objectiu que esperen continuar complint durant molts anys més. ■

La Facultat de Psicologia ofereix actualment els estudis de grau en Logopèdia i en Psicologia. En aquest darrer títol hi ha l'opció d'escollir els quatre itineraris d'especialització següents: Introducció a la Psicologia Clínica i de la Salut; Introducció a la Psicologia Educativa; Introducció a la Psicologia de la Intervenció Social i Comunitària; i Introducció a la Psicologia del Treball, de les Organitzacions i dels Recursos Humans. Així mateix, els estudiants del grau en Psicologia poden formar part d'un grup ARA (alt rendiment acadèmic) i rebre almenys el 50% de la docència en anglès.

Nanotecnociència a l'aula

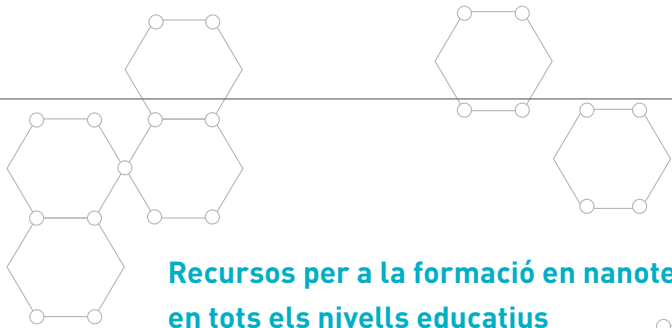
Fernando Sapiña

Institut de Ciència dels Materials, Parc Científic, Universitat de València

En la dècada dels setanta del segle passat, al Jardí Botànic de Berlín es va realitzar un estudi sistemàtic de la superfície de les fulles de diferents plantes mitjançant microscòpia electrònica de rastreig. Els investigadors van observar que les fulles d'algunes plantes estaven molt netes i que aquestes fulles, en observar-les al microscopi electrònic, tenien una superfície molt rugosa: d'una banda, les cèl·lules de les fulles aportaven una rugositat a escala micromètrica però, a més, aquestes cèl·lules estaven recobertes per cristalls de cera de dimensions nanomètriques. El resultat és que la superfície d'aquestes fulles són superhidròfobes: repel·leixen l'aigua. Aquesta propietat és el resultat de la presència dels cristalls de cera i d'aquesta rugositat a escala micro i nanomètrica. Una planta comuna que presenta aquesta propietat és la caputxina (*Tropaeolum majus*), que s'utilitza com a ornamental i té flors comestibles. Una inclinació mínima d'una de les fulles permet que una gota d'aigua es moga sobre la seua superfície, arrossegant les partícules de brutícia. Des de fa alguns anys, les paraules nanociència i nanotecnologia ixen sovint en els mitjans de comunicació. La nanociència és l'estudi de fenòmens i la manipulació de materials a escales atòmica, molecular i macromolecular. La nanotecnologia és el disseny, la caracterització, la producció i l'aplicació d'estructures, dispositius i sistemes mitjançant el control

de la forma i la grandària a escala nanomètrica. El prefix nano- deriva del grec i, en l'àmbit que ens ocupa, es refereix a una mesura de longitud, el nanòmetre, la mil·lèsima part d'un mil·límetre. Els materials que es presenten en forma nanomètrica tenen propietats diferents si es comparen amb els mateixos materials quan es presenten en forma de partícules de més mida. Pensem en l'or, un metall de color groc: les dispersions col·loïdals de nanopartícules esfèriques d'or d'una grandària d'uns 15 nanòmetres presenten un color roig vi molt atractiu. Hi ha diferents recursos didàctics en la xarxa sobre aquesta àrea d'investigació interdisciplinària i amb una especial rellevància científica i social. Un d'aquests recursos és la unitat didàctica *Nanociencia y nanotecnología: entre la ciencia ficción del presente y la tecnología del futuro*. Editat per la Fundación Española para la Ciencia y la Tecnología (FECYT) l'any 2009, el llibre es pot descarregar en versió electrònica de forma gratuïta de la pàgina web de la FECYT. Va ser concebut com una eina per al professorat i l'alumnat de secundària i batxillerat, i es pot fer servir en diferents assignatures, atès

el caràcter transversal de la nanotecnociència. Estructurat en nou capítols, aquesta unitat aborda, entre altres temes, les interaccions entre aquestes àrees i la ciència dels materials, la química, la biotecnologia o l'electrònica, les possibles aplicacions i les seues implicacions. El segon recurs que us vull presentar és el material elaborat en el projecte NANOYOU-Nano for Youth, finançat pel Setè Programa Marc de la Comissió Europea. El seu objectiu va ser fomentar els coneixements bàsics sobre nanotecnologia entre els joves i animar-los a participar activament en el debat sobre els seus aspectes ètics, legals, socials i ambientals. Amb aquesta finalitat van desenvolupar materials i activitats que van posar a prova amb la col·laboració de cinquanta centres de diferents països europeus, entre els quals n'hi havia quatre de l'estat espanyol. En el seu portal web podeu trobar material audiovisual, pòsters i presentacions. Us hi podeu descarregar unes excel·lents guies educatives per al professorat, en anglès, constituïdes per onze temes agrupats en dos mòduls teòrics. També hi trobareu, de nou en anglès, un mòdul experimental, constituït per quatre experiències que il·lustren alguns dels conceptes exposats en els mòduls teòrics. I, el que és més important, una sèrie d'eines, traduïdes al català i al castellà, desenvolupades per a utilitzar-les a les aules, que inclouen presentacions, pòsters o jocs de rol, amb recomanacions sobre les edats més apropiades per a emprar aquests materials. *Mètode*, la revista de difusió de la investigació de la Universitat de València, va publicar fa uns quants anys un monogràfic dedicat a la nanotecnociència (podeu accedir als articles que el componen a través del seu portal web). Pedro Serena, investigador de l'Institut de Ciència de Materials de Madrid i coautor de la unitat didàctica editada per la FECYT, hi va participar

Recursos per a la formació en nanotecnociència en tots els nivells educatius

© Miguel Lorenzo

Fernando Sapiña Navarro

és professor del Departament de Química Inorgànica i investigador de l'Institut de Ciència dels Materials de la Universitat de València. En aquests moments, la seua activitat investigadora se centra en la preparació i caracterització de materials per a barreres tèrmiques, multiferroics i nanomaterials. És coautor de més de noranta articles científics i autor dels llibres *Un futur sostenible?* i *El repte energètic*. Col·labora amb la revista *Mètode*, on du la secció, "La Ciència a taula", que aborda les relacions entre la ciència i la cuina. Forma part del consell assessor de la Càtedra de Divulgació de la Ciència-UCC+i de la Universitat de València, i dirigeix les col·leccions de llibres "Sense Fronteres/Sin fronteras" i "Ciència entre lletres".

1

2

amb l'article «La revolució d'allò xicotet». Al final d'aquest article assenyalava un aspecte que, per a mi, és fonamental: la importància de la formació en nanotecnociència en tots els nivells educatius. D'aquesta manera s'aconseguirà que la societat estiga preparada per a afrontar amb bons fonaments els reptes que plantejaran les aplicacions d'aquesta àrea. Però es tracta, també, de propiciar que la nostra societat participe activament en la generació de nous coneixements, productes i serveis: o lluitem per ser protagonistes, amb tots els avantatges que això comporta, o ens limitarem, una vegada més, a ser espectadors del desenvolupament científic i tecnològic. ■

ENLLAÇOS

www.fecyt.es
www.nano.eu/ca.html
www.nano.eu/es.html
www.metode.cat

LLIBRES

La nanotecnologia.

Pedro A. Serena. Los libros de la Catarata. Madrid, 2010.

Una revolució en miniatura: nanotecnologia al servei de la humanitat.

Amador Menéndez. Edicions Bromera. Alzira, 2010.
 (Publicat en castellà per Publicacions de la Universitat de València).

1. El color groc ataronjat del vidre que Fernando Sapiña manté a la mà té el seu origen en les nanopartícules de plata que conté aquest material. 2. Una làmina molt fina de grafit levita sobre uns imants.

El gir educatiu i les relacions d'amor/odi entre museus, art contemporani i professorat

Ricard Huerta

Professor del Departament de Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal de la Facultat de Magisteri i director de l'Institut Universitari de Creativitat i Innovacions Educatives. Universitat de València

Entre les temàtiques que més han preocupat les investigacions sobre educació artística durant els darrers anys destaca l'acció educativa als espais d'art (Huerta, 2010). Una fita teòrica important per entendre aquest panorama innovador, la tenim en l'article d'Irit Rogoff «Turner» (www.e-flux.com/journal/turning). Noves temàtiques i interessos van acostant els museus als públics (http://issuu.com/icom-ce_librovirtual/docs/icom-ce_digital_08). És evident que el professorat continua animat per portar el seu alumnat als centres d'art, si bé amb motiu de les retallades hem assistit a una nova postura combativa que consisteix a anul·lar una part de les activitats extraescolars. Considerem un error prendre mesures que encara representen més impossibilitats per als joves, ja que l'alumnat se sent molt motivat davant d'aquestes activitats alternatives que comporten experiències externes a l'aula. Cal estar pendent de les novetats. No ens podem perdre visites amb els estudiants a exposicions com la d'*El Roto* que actualment tenim a La Nau, ni tampoc oblidar-nos de l'oferta de les galeries i sales d'art contemporani, uns espais cada vegada més orientats a la deriva educativa. També en el cinema podeu trobar un aliàt per interpretar l'art a les aules (www.uv.es/cinemag).

La relació entre el professorat i els educadors de museus avança positivament en molts aspectes (<http://uv.academia.edu/RicardHuerta>), però cal insistir a millorar-ne els punts de trobada per optimitzar els interessos de cada col·lectiu. Un dels exemples modèlics en l'aposta educativa d'art contemporani és el CA2M (www.ca2m.org), amb una programació agosarada i realment pensada per involucrar el professorat i el seu alumnat. També s'han de valorar els esforços d'implicació per part de l'Espai d'Art Contemporani de Castelló (www.eacc.es). L'oferta dels museus hauria d'avançar decididament cap al gir educatiu que proposava Rogoff. En qualsevol cas, si la realitat no acompanya, hauríem de ser nosaltres, el professorat de secundària i universitari, els qui encetem noves vies de contacte per fondre'ns amb l'art contemporani. Diu Reinaldo Laddaga (2010) que el teatre pot esdevenir un lloc per avançar en el saber pràctic de la formació de col·lectivitats. L'art està en moltes de les accions que tenim a prop. Des del sublevador *graffiti* fins a la *performance*, o les accions urbanes, disposem d'una sèrie

de referents vàlids per estimular l'alumnat cap a la reflexió, la creació, el gaudi i el posicionament crític (Huerta & de la Calle, 2013). Tenim les escultures a l'aire lliure, i l'oferta d'esdeveniments puntuals com ara Art Públic/Universitat Pública. Es tracta d'opcions que també impulsen activitat educativa. Som partidaris d'implicar tant els artistes com el professorat i els estudiants de Belles Arts per visitar els centres educatius, per parlar sobre les seues experiències i per informar de tot el que passa en l'art actual. Encoratgem el professorat de secundària que organitze als seus instituts activitats de caire artístic, que acosten els creadors a les aules. També podeu comptar amb xarrades i conferències informatives contactant amb AVALEM (<http://avalem.wordpress.com>), l'Associació Valenciana d'Educadors de Museus, o bé amb l'Institut de Creativitat i Innovacions Educatives (www.uv.es/icie), llegir revistes que tracten la temàtica (www.revistaeari.org, www.arteindividuosysociedad.es) o fins i tot animar-vos a realitzar el postgrau en Educació Artística i Gestió de Museus (<http://postgrado.adeit-uv.es/13412070>) que organitza la Universitat.

Per al 2014 us convidem també a participar en dues iniciatives que segurament us resultaran atractives, si és que considereu l'art contemporani i l'educació en arts una bona manera de revifar els interessos educatius. D'una banda, teniu les V Jornades d'Investigació en Educació Artística que es faran el 4 de febrer a la Facultat de Magisteri, en les quals participarà la vicepresidenta d'InSEA (International Society for Education Through Art) Teresa Torres (<http://insea.org>). Al mateix centre, els dies 6 i 7 de novembre de 2014, organitzem el Congrés Internacional Educació Artística i Diversitat Sexual, una trobada per debatre i aprendre sobre els espais de llibertat que permet l'art i l'educació en arts (<http://arte-maestrosymuseos.wordpress.com>). Salut, i bona lletra! ■

- Huerta, R. (2010) *Maestros y museos. Educar desde la invisibilidad*. València, PUV.
- Huerta, R. & De la Calle, R. -eds.- (2013) *Patrimonios migrantes*. València, PUV.
- Laddaga, R. (2010) *Estética de la emergencia*. Buenos Aires, Adriana Hidalgo.

sedi

Servei d'Informació
i Dinamització

Campus de Blasco Ibáñez

Aulari III. Planta primera
Av. Menéndez y Pelayo, s/n
46010 València
Tel. 963 864 040

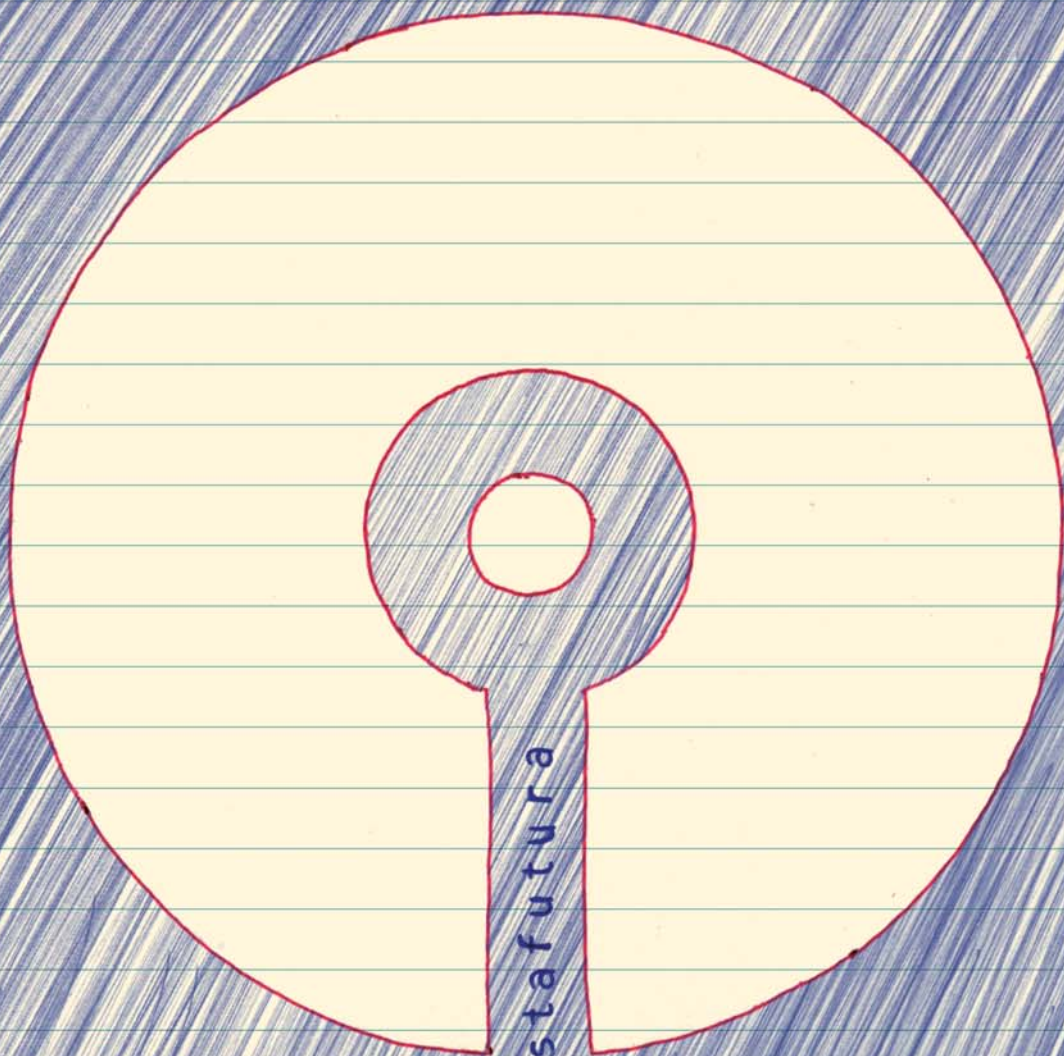
Campus de Burjassot-Paterna

Edifici de Serveis Generals.
Planta baixa
C. Dr. Moliner, 50
46100 Burjassot
Tel. 963 544 060

Campus dels Tarongers

Aulari Nord. Planta baixa
Av. dels Tarongers, s/n
46022 València
Tel. 963 828 503

sedi@uv.es
www.uv.es

www.uv.es/revistafutura

FUTURA

VNIVERSITAT
DE VALÈNCIA